

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการวิจัย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

เรื่อง

การตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ

วิทยากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรลักษณ์ วงศ์โดยหวัง ศิริเจริญ
อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
มหาวิทยาลัยศิลปากร

โดย

คณะกรรมการจัดการความรู้ สาขาวิชาศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2563

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการวิจัย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

เรื่อง

การตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ

เมื่อวันจันทร์ที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2563 ทางคณะกรรมการจัดการความรู้ประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ (KM) ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัยเรื่อง “การตีพิมพ์และการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรลักษณ์ วงศ์โดยหวัง ศิริเจริญ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งจัดในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม MS Teams ระหว่างเวลา 13.00-14.30 น. ประเด็นสำคัญจากกิจกรรมครั้งนี้ สามารถสรุปออกมาเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้คือ

ภาพที่ 1 ผศ.วสันต์ รัตนโกคา ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ (ซ้าย) และ ผศ.ดร.วรลักษณ์ วงศ์โดยหวัง ศิริเจริญ วิทยากร (ขวา)

ภาพที่ 2 อ.สุพลธัช เตชะบุรินทร์ เลขานุการคณะกรรมการ KM ทำหน้าที่ดำเนินรายการ

1. การเริ่มลงมือเขียนงานทางวิชาการ

วิทยากรกล่าวว่า ผู้เขียนอาจเริ่มจากงานวิชาการที่สนใจในระดับเล็กก่อน โดยอาจผลิตออกมาในรูปแบบของบทความที่เสนอในที่ประชุมทางวิชาการ (proceeding) ก่อน หากตนเองเริ่มพัฒนาการเขียนงานทางวิชาการได้ดีขึ้นแล้ว ก็อาจเปลี่ยนมาเขียนบทความลงวารสารทางวิชาการได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้วิทยากรยังได้แนะนำว่า บทความอาจเขียนขึ้นจากงานวิจัยของตนเองก็ได้

ภาพที่ 3 วิทยากรแบ่งปันประสบการณ์ในการนำเสนอผลงานทางวิชาการ

2. การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

วิทยากรได้พูดถึงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของตนเองในพื้นที่สาธารณะว่า สามารถทำได้โดยใช้บริการบนเว็บไซต์ 2 เว็บไซต์คือ www.researchgate.net และ [google scholar](http://google.com/scholar) ซึ่งจะรวบรวมผลงานทางวิชาการต่างๆ โดยเฉพาะบทความที่ผู้เข้าชมสามารถคลิกเพื่อดูฉบับเต็มมาอ่านได้ รวมทั้งเว็บไซต์เหล่านี้ยังแสดงข้อมูลจำนวนการอ้างอิง ค่าดัชนี H และค่าดัชนี i10 ไว้ด้วย นับว่ามีประโยชน์มากในแง่การสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่เจ้าของผลงานและยังสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประกอบการยื่นพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการได้อีกด้วย

3. เหตุผลที่ต้องเขียนงานทางวิชาการ

วิทยากรได้สรุปสาเหตุที่เป็นแรงจูงใจในการผลิตงานทางวิชาการออกเป็น 7 ข้อ ดังนี้

- 1.) เพื่อขอทุนวิจัย
- 2.) เพื่อนับเป็นภาระงานหรือขอตำแหน่งทางวิชาการ
- 3.) เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานให้แก่ผู้สนใจ
- 4.) เพื่อเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวิทยาศาสตร์ให้ก้าวหน้ามากขึ้น
- 5.) เพื่ออธิบายแลกเปลี่ยนและถกเถียงองค์ความรู้กับนักวิชาการต่างๆ
- 6.) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่
- 7.) เพื่อสนองความอยากรู้ในศาสตร์ที่ตนเองสนใจ

4. เทคนิคการเขียนบทความ

วิทยากรได้แนะนำเทคนิคการเขียนบทความเป็นเบื้องต้นว่า ให้ผู้เขียนเขียนฉบับร่างออกมา 3 ครั้ง โดยการเขียนแต่ละครั้งให้ผู้อ่านที่ถนัดศาสตร์อื่นมาลองอ่านเพื่อตรวจสอบว่า งานเขียนของตนเองนั้นสื่อความให้กับบุคคลทั่วไปเข้าใจมากน้อยเพียงใด หลังจากนั้นวิทยากรได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบทความและรูปแบบของบทความซึ่งจะแตกต่างกันออกไปตามข้อกำหนดของวารสารแต่ละเล่ม

5. การหาและเลือกวารสารเพื่อตีพิมพ์

วิทยากรได้แนะนำวิธีการหาและเลือกวารสารที่จะตีพิมพ์ กล่าวคือ ในส่วนของการหาวารสารนั้น อาจลองสำรวจจากตัวเล่มในห้องสมุดที่มีการบอกรับ หรือสำรวจจากฐานข้อมูลวารสารออนไลน์ต่างๆ ที่ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงได้ เช่น ACM Digital Library, EBSCOhost, SpringerLink, Scopus Journal Analyzer เป็นต้น ส่วนการเลือกวารสารที่จะลงบทความนั้น วิทยากรได้แนะนำเทคนิคอยู่ 6 ประการ ดังนี้

- 1.) คุรยชื่อวารสารที่ตนเองใช้อ้างอิงในบทความ
- 2.) สอบถามเพื่อนคณาจารย์ด้วยกัน เพราะอาจมีบางคนที่เคยมีประสบการณ์ลงบทความในวารสารนั้นๆ
- 3.) คำนึงถึงลักษณะกลุ่มผู้อ่าน
- 4.) ลองอ่านบทความต่างๆ ในวารสารที่ตนเองเลือกมา
- 5.) หลังจากที่ได้อ่านบทความบางส่วนในวารสารที่เลือกมาแล้ว ให้เรียงลำดับวารสารที่ต้องการตีพิมพ์จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด
- 6.) นำวารสารที่ตนเองเลือกไปปรึกษาหารือกับผู้เขียนบทความคนอื่นๆ (ถ้ามี)

ภาพที่ 4 เกณฑ์การพิจารณาวารสาร

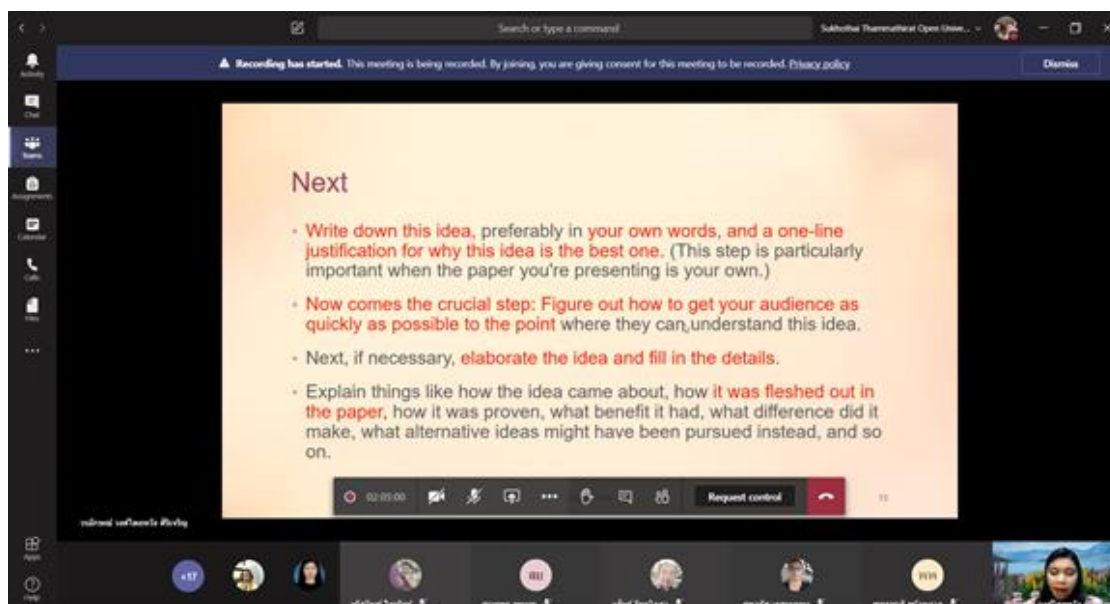
หลังจากนั้น วิทยากรได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการพิจารณาวารสารที่จะลงบทความ ซึ่งมี 8 ข้อ ดังนี้

- 1.) ระบบการอ้างอิง
- 2.) คะแนนการอ้างอิง
- 3.) การเผยแพร่ของวารสาร
- 4.) ประเภทของวารสาร
- 5.) ความสม่ำเสมอของการเผยแพร่วารสาร
- 6.) ชื่อเสียงของบรรณาธิการ
- 7.) วารสารนั้นผลิตขึ้นในเชิงวิชาการหรือในเชิงพาณิชย์
- 8.) คุณภาพของการผลิตวารสาร

ประเด็นต่อมาที่วิทยากรกล่าวถึงคือ วารสารที่เป็นแบบเปิด (open access) วารสารชนิดนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสียที่น่าสนใจคือ ในแง่ที่เป็นข้อดีจะพบว่า ผู้ใช้สามารถเข้าถึงและดาวน์โหลดบทความได้ง่าย

ทำให้วารสารเป็นที่รู้จักในวงกว้าง แต่ในแง่ที่เป็นข้อเสียจะพบว่า ความเข้มข้นในการพิจารณาบทความ (peer review) อาจด้อยกว่าวารสารแบบจำกัดการเข้าถึง ทำให้ไม่สามารถนำบทความเหล่านั้นมาพิจารณาดำเนินการทางวิชาการได้

ในทำนองเดียวกัน งานสัมมนาทางวิชาการก็จะมีการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ดังนั้นก่อนจะส่งบทความไปนำเสนอตามงานสัมมนาต่างๆ นั้นจะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย มิเช่นนั้นอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาของตำแหน่งทางวิชาการเช่นกัน

ภาพที่ 5 วิทยากรแนะนำขั้นตอนการเรียบเรียงเนื้อหาบทความเพื่อนำเสนอในงานสัมมนาทางวิชาการ

6. กระบวนการลงบทความและการตีพิมพ์ในวารสาร

หลังจากนั้นวิทยากรได้กล่าวถึงกระบวนการลงบทความและการตีพิมพ์บทความ โดยเริ่มจากการส่งบทความซึ่งผู้ที่จะพิจารณาในขั้นแรกเพื่อตัดสินใจว่าจะรับบทความนั้นหรือไม่คือ บรรณาธิการ ต่อมาเมื่อบรรณาธิการรับบทความแล้ว ก็จะส่งไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (reviewer) ในสาขาที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็น เพื่อให้ผู้เขียนนำไปปรับแก้ เมื่อผู้เขียนดำเนินการแก้ไขเรียบร้อยแล้วจึงส่งกลับไปให้บรรณาธิการพิจารณาอีกครั้ง เมื่อบรรณาธิการส่งต่อไปยังผู้ทรงคุณวุฒิและได้รับการเห็นชอบแล้ว บรรณาธิการจึงตีพิมพ์บทความต่อไป

7. แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง “การตีพิมพ์และการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ” ที่หน่วยงานอื่นจัดทำ

แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว มีผู้จัดทำและเผยแพร่ทางออนไลน์ ดังนี้

7.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง “คู่มือการตีพิมพ์/เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ ในระดับชาติและนานาชาติ” พ.ศ. 2557 <http://www.mct.rmutt.ac.th/km/?p=796>

7.2 กิตติศักดิ์ เจิมสิทธิประเสริฐ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เผยแพร่ความรู้ เรื่อง “การเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ” <http://fofa.swu.ac.th/wp-content/uploads/2020/03/attch/scobus/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%9E%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%95%E0%B8%B5%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B9%8C%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%94%E0%B8%B1%E0%B8%9A.pdf>

7.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้เผยแพร่ความรู้ เรื่อง “การเผยแพร่บทความวิจัยในวารสารระดับชาติ” [http://edu.swu.ac.th/km/%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A2\(EDU-59-5.1-5-6\)_2.pdf](http://edu.swu.ac.th/km/%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A2(EDU-59-5.1-5-6)_2.pdf)

8. แนวปฏิบัติที่ดี

จากแผนประกันคุณภาพระดับสาขาวิชาศิลปศาสตร์ซึ่งกำหนดให้คณาจารย์จัดทำ ID Plan เพื่อจะขอตำแหน่งทางวิชาการนั้น คณาจารย์ต้องทำวิจัยและทำผลงานทางวิชาการ การเข้าร่วมรับฟังการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้ทำให้คณาจารย์เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถตัดสินใจได้ว่าจะจัดทำบทความวิจัยและบทความทางวิชาการให้มีคุณภาพได้อย่างไร รวมถึงการเลือกเวทีการนำเสนอและ/หรือตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติอีกด้วย